

Örebro tingsrätt

2020-05-05

ÖREBRO TINGSRÄTT
Rotel 7INKOM: 2020-05-07
MÅLNR: T 2482-20
AKTBIL: 1

ÖREBRO TINGSRÄTT

Ink 2020-05-07

Ansökan om stämningAkt. T2482-20Aktbil. 1**Kärande:** Joel Johansson, 051126-1455, genom vårdnadshavare

Jörgen Johansson, 690226-6631, och Maria Lilja, 820406-6628

Torebergsvägen 14, 696 31 Askersund

Ombud: Edgar Nissen, Vernia Advokatbyrå AB, Sveavägen 116, 113 50 Stockholm**Svarande:** Askersunds kommun, Barn- och utbildningsförvaltningen, 696 82 Askersund**Ombud:** Johanna Näslund, Advokatfirman Lindahl KB, box 143, 701 42 Örebro**Saken:** Skadestånd**Forum:** RB 10:1

Som ombud för Joel Johansson (Joel) ansöker jag om stämning å Askersunds kommun (kommunen) och anför följande.

Yrkanden

Det yrkas att Askersunds kommun ska förpliktas att till Joel Johansson såsom skadestånd utge 340 000 kronor.

På beloppet yrkas ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen från och med den 10 november 2019 tills full betalning erlagts.

Vidare yrkas ersättning för rättegångskostnader med belopp som senare kommer att anges.

Det yrkas även att Polisen föreläggs att jämlikt 38 kap. 2 § rättegångsbalken föreläggs att, utan sekretessmaskeringar, inge den hotbilda-bedömning daterad 2018-10-29, som utförts avseende Joel Johansson och fyra andra pojkar.

Grunder

Askersunds kommun har begått fel eller försummelse vid myndighetsutövning mot Joel Johansson, vilket har orsakat honom en skada som beräknas till 240 000 kronor.

Kommunen har även kränkt hans rätt till undervisning enligt Europakonventionen för mänskliga rättigheter, vilket har orsakat honom en skada som beräknas till 100 000 kronor.

Ett krav på skadestånd med dessa belopp har framställts den 10 oktober 2019. Skyldighet att utge ränta inträdde trettio dagar därefter.

Bakgrund och utveckling av grunder

Joel Johansson gick höstterminen 2018 i klass 7D Sjöängsskolan, Askersunds enda högstadieskola. På en engelskalektion hade en elev visat en musikvideo med anknytning till skolskjutningen på Columbine High School i USA, och detta hade senare behandlats i undervisningen.

Den 26 oktober 2018 anmälde David Kozlowskij och några andra elever till rektor Johanna Thomas att Joel Johansson och fyra andra pojkar i klassen planerade en skolskjutning och hade upprättat en dödslista. Ett så sensationellt påstående av några tolvåringar borde ha hanterats med klokhet och eftertanke. Man borde ha frågat sig om det verkligen var sant, eller om de hittade på. Så skedde dock inte, utan beslutsfattandet verkar först ha skett närmast i panik, för att sedan övergå till att präglas av prestige och vilja att rättfärdiga tidigare, överilade beslut. Det råder stor oklarhet i händelseförloppet, liksom vad eleverna, olika lärare, rektorn, och polistjänstemän har sagt. I det följande relateras det felaktiga beslutsfattandet och övriga omständigheter som det uppfattats av Jörgen Johansson och Maria Lilja.

1. Rektor Johanna Thomas kontrollerade inte de uppgifter hon fick av eleverna, utan larmade genast polisen och uppgav, som det verkar, att det begicks dödliga eller potentiellt dödliga våldshandlingar på skolan, när det endast var fråga om att några elever påstått att något planerades.
2. Polisen ryckte ut till skolan enligt rutin för uttryckning gällande pågående dödligt våld, med insatsstyrka med automatvapen. Endera hade rektor Johanna Thomas överdrivit

elevernas uppgifter, eller så måste polisen ha felbedömt det Johanna Thomas sa i sin anmälan. Elevernas påståenden var dock falska. Det fanns inga planer på någon skolskjutning, och ingen dödslista. Detta hade lätt kunnat konstateras på något betydligt mindre ingripande sätt än som nu skedde.

3. När Joel Johanssons far Jörgen Johansson 2018-10-28 begärde att Johanna Thomas skulle berätta vad hon hade sagt till polisen som hade föranlett uttryckning enligt denna rutin, vägrade hon uppge det.
4. Polisen gjorde 2018-10-29 en riskbedömning, där det angavs att det på kort sikt förelåg en låg risk att "de tre hotaktörerna" (Joel Johansson och två klasskamrater) "realiserar sina hot", och på lång sikt (ca 1-2 år) en hög risk för att "en eller flera av hotaktörerna" utför "någon form av allvarligt angrepp" mot elever eller lärare på Sjöängsskolan.
5. Skolan stängde av Joel Johansson från skolan, först 2018-10-26, och sedan, med stöd av polisens summariska riskbedömning, fortsatt till 2018-11-09. Endast Joel Johansson och en annan elev stängdes av, medan de tre andra utpekade fick gå kvar i skolan, vilket innebar att han pekades ut som en huvudansvarig. Det går dock inte att värdera denna riskbedömning, då den endast har lämnats ut med alla uppgifter utom några rubriker och en sammantagen bedömning överstrukna. Det får tills vidare antas att den bygger på de uppgifter David Kozlowskij och de andra eleverna lämnat till rektorn, som dock senare visat sig vara falska, och att riskbedömningen därmed inte är tillförlitlig. Polisens riskbedömning var mycket kortfattad (totalt endast sex sidor), och den har endast redovisats i hårt censurerad form utan att något framkommit om hur den gjorts, eller vad som ligger till grund för den påstådda risken att "de tre hotaktörerna" skulle utgöra någon fara för andra. Polisen har sedan hållit fast vid sin bedömning, trots att den har utsatts för starka tvivel av föräldrarna till de utpekade pojkarna.
6. Askersunds kommun väntade ända till i mars 2019 med att föranstalta om en strukturerad psykiatrisk riskbedömning. Man anlätade då den psykiatriska vårdmottagningen Cureum i Örebro, och Joel Johansson blev föremål för en mycket ingående riskbedömning (redovisad på 24 sidor) av legitimerad psykolog och legitimerad psykiatrisjuksköterska, som redovisades 2019-06-03. Polisens

hotbilsbedömning motsägs fullständigt av denna senare redovisa riskbedömning, vilken inte visade någon som helst förhöjd risk för bruk av allvarligt våld, varken på kort eller lång sikt.

7. Rektor Johanna Thomas beslöt 2018-11-05 om disciplinära åtgärder mot Joel Johansson i form av tillfällig omplacering till andra än skolans lokaler under de fyra veckorna 2018-11-12 – 2018-12-07. Skolinspektionen konstaterade sedan att åtgärden saknade stöd i skollagen, och därmed utgjorde en otillåten disciplinär åtgärd.
8. Polisutredningen avslutades 2018-12-21 utan att något framkom som belägg till David Kozlowskijs och de andra elevernas påståenden. Skolan underlät dock att låta Joel Johansson återvända till skolan.
9. Rektor Johanna Thomas beslöt 2019-02-14 att flytta Joel Johansson till en skola i en annan kommun, och beslutet förnyades 2019-02-21 av Barn- och utbildningsnämnden. Av protokoll från sammanträdet framgår att nämnden inför beslutet av skolchefen fick den felaktiga informationen att ”senaste riskbedömningen från Polisen är 14 dagar gammal”, trots att ingen ny riskbedömning gjorts. Båda besluten upphävdes 2019-02-28 av Skolväsendets Överklagandenämnd, då de var uppenbart lagstridiga.
10. Rektor Johanna Thomas beslöt 2019-03-11 om åtgärdsprogram, enskild undervisning och anpassad studiegång för Joel Johansson. Alla tre besluten upphävdes 2019-04-11 av Skolväsendets Överklagandenämnd, då utredningen var bristfällig, och vad gäller anpassad studiegång, då åtgärden inte var grundad i hans behov av stöd. Nämnden uttalade att ”[d]et skolarbete han gått miste om torde innebära att han har behov av mer undervisning än vad timplanen föreskriver, inte mindre”. Trots att besluten upphävts, vägrade Johanna Thomas att låta Joel Johansson få komma tillbaka till skolan.
11. Ett antal beslut som har fattats, har ännu inte blivit föremål för prövning. Beslut om åtgärdsprogram, enskild undervisning och anpassad studiegång, fattades således 2018-12-07, 2019-03-01 och 2019-05-27, och grundas i allt väsentligt inte i Joel Johanssons behov av stöd. Trots att han till följd av den anpassade studiegången nästan inte fått någon undervisning beslutade skolan att ge honom godkända betyg i flera ämnen, vilket har varit till skada för honom, då det ger en falsk bild av hans kunskaper. Dessa

beslut kommer med all sannolikhet att bedömas oförenliga med skollagen vid den bedömning som Skolinspektionen är i färd med att företa.

12. 2019-06-24 beslöts på nytt om åtgärdsprogram, enskild undervisning och anpassad studiegång, med grund i Joel Johanssons behov av stöd för att nå målen för årskurs 8, efter att han gått miste om huvuddelen av den undervisning han skulle fått i årskurs 7.

Att ta igen den undervisning Joel Johansson gått miste om ska enligt planerna ske på tid som han annars skulle ha läst språk. Det är inte sannolikt att det kommer att lyckas, så att han under årskurs 8 och 9 kommer att hinna förvärva de kunskaper som behövs för att nå målen och få de betyg som krävs för att han ska kunna komma in på det gymnasieprogram han önskar.

Det är fråga om att ta igen nästan ett helt läsårs kunskaper, vilket skulle kräva att han ägnade i princip all sin vakna tid under läsåret åt studier, vilket då skulle gå ut över hans behov av fritidssysselsättning och sociala aktiviteter. Det sannolika är att han kommer att tvingas gå om årskurs 9, vilket kommer att medföra att hans utträde i förvärvslivet kommer att försenas ett år, och han kommer att gå miste om en årslön, vilket kan uppskattas till 240 000 kr i enlighet med bevislätnadsregeln i 35 kap. 5 § rättegångsbalken.

Kommunen har grundat sitt beslutsfattande bland annat på en hotbilsbedömning som Polisen har gjort, och som är daterad 2018-10-29, alltså endast några dagar efter polisinsatsen. Hotbilsbedömningen är ytterst kortfattad, och upptar inte ens sex sidor. Denna har endast redovisats så kraftigt maskerad att det enda som går att utläsa är delar av den sammantagna bedömningen. Där anges först: "*[m]ot bakgrund av den information som i dagsläget är tillgänglig görs dock den samlade bedömningen att det på kort sikt föreligger **låg risk** (2) för att de tre hotaktörerna realiserar sina hot.*" Därefter står att: "*[b]edömningen är vidare att det på lång sikt (ca 1-2 år) föreligger **hög risk** (4) för att en eller flera av hotaktörerna utför någon form av allvarligt angrepp mot elever eller lärare på Sjöängsskolan.*" Inget framkommer om hur bedömningen har gjorts, eller vad som medför att risken påstås öka med tiden, så att det nu ska föreligga en hög risk för ett "allvarligt angrepp".

Trots begäran vägrar polisen att lämna ut något mer, med hänvisning till sekretess. Denna handling förväntas dock få avgörande betydelse som bevisning, varför det finns skäl att förelägga om edition såsom yrkats.

Askersunds kommun har, genom det felaktiga sätt Sjöängsskolan och Polisen har hanterat David Koslowskijs och de andra elevernas påståenden om att Joel Johansson skulle ha planerat en skolskjutning och upprättat en dödslista, åsamkat honom en skada motsvarande detta belopp. Kommunen är därför jämlikt skadeståndslagens 3 kap. 2 § skadeståndsskyldig för fel eller försummelse vid myndighetsutövning.

Härutöver har kommunen, genom samma agerande, kränkt Joel Johanssons rätt till undervisning enligt Europakonvention för mänskliga rättigheter, en kränkning som han värderar till 100 000 kronor.

Preliminär bevisuppgift

Skriftlig bevisning

1. Polisens hotbilsbedömning daterad 2018-10-29 åberopas till styrkande av att Polisen felaktigt bedömt att det förelegat, och alltjämt föreligger, risk för att Joel Johansson skulle genomföra någon form av allvarligt angrepp mot elever eller lärare på Sjöängsskolan. Inges av Polisen efter föreläggande.
2. Cureums psykiatriska riskbedömning av Joel Johansson, som redovisades 2019-06-03, åberopas till styrkande av att Polisen felaktigt bedömt att det förelegat, och alltjämt föreligger, risk för att Joel Johansson skulle genomföra någon form av allvarligt angrepp mot elever eller lärare på Sjöängsskolan. Inges elektroniskt.

Muntlig bevisning

1. Vittnesförhör åberopas med Jörgen Johansson angående vad han erfarit vid samtal och övriga kontakter med sonen Joel och dennes kamrater, med skolpersonal samt med poliser, under tiden före och efter det påstådda hotet mot elever eller lärare på Sjöängsskolan, samt om de åtgärder kommunen och Polisen vidtagit mot Joel, till styrkande av att något hot aldrig förelegat, och att åtgärderna har vållat Joel skada.
2. Vittnesförhör åberopas med Maria Lilja angående vad hon erfarit vid samtal och övriga kontakter med sonen Joel och dennes kamrater, med skolpersonal samt med poliser, under tiden före och efter det påstådda hotet mot elever eller lärare på Sjöängsskolan, samt om de åtgärder kommunen och Polisen vidtagit mot Joel, till styrkande av att något hot aldrig förelegat, och att åtgärderna har vållat Joel skada.

I avvaktan på att svaromål avges, och det framgår vilka frågor som är tvistiga, åberopas för närvarande ingen bevisning utöver ovanstående.

Edgar Nissen

Jur. kand.

Bilaga: Fullmakt